

ZÁRSZÓ

Részletek a 2011. február 25-i parlamenti megemlékezésen elmondott beszédéből

„(...) Beszélhetünk-e addig emberi méltóságról, ameddig kollektív bűnözés, kollektív bűn alapján történő kiirtásról még meg sem emlékezhetünk? Beszélhetünk-e emberi méltóságról az európai kultúrkörben akkor, amikor halottainkat el sem temetjük? Ez vajon méltó a kontinens, akár az ókori görögöktől, de a keresztény gyökerekből származó értékrendszeréhez? Ez itt a kihívás és a mi kihívásunk is. (...)”

Azt hiszem, hogy megérte a hosszú út, amit ebben a kérdésben már megtettünk! Az első lépés, hogy a magyar értelmiség és közvélemény Budapesten is fölvállalja e kérdés létezését, amely nemzetünk problémájának egy része. Tárgyaljunk róla, sőt ha tudunk, cselekedjünk! Azt hiszem, ez a mai megemlékezés azért mérföldkő, mert úgy tűnik, hogy ide elérkeztünk. (...)”

Az is igaz, hogy az oktatásban ezt valahogy érvényesíteni kell, hiszen ez csak rajtunk múlik. A magyar oktatást, a történelemoktatást senki más nem fogja kontrollálni vagy ellenőrizni, ez rajtunk múlik. Ezért is szimptomatikus az a kérdés, hogy húsz évvel a rendszerváltás után – ez azért a történelemtanításban, oktatáspolitikában is már egy lényeges idő –, vajon meg tud-e jelenni a lexikonokban, a földolgozásokban, „adj Isten” még a tankönyvekben is az, hogy mi is történt velünk, hogy ez velünk történt? Nem mi tettük, mert azt nagyon sok helyen leírjuk, amit mi tettünk. 21 évvel a rendszerváltás után azt is merjük leírni, ami velünk történt, ha le akarjuk írni. (...)”

Nos, ezért gondolom azt, hogy mérföldkőnél járunk. Úgy érzem, igenis büszkék lehetünk azokra, akik az elmúlt húsz évben, vitték a zászlót! Vitték a zászlót azért, hogy eljuthassunk arra a felismerésre, amit a mai esemény jelez. Nevezetesen, hogy önszorgalomból, köszönet nélkül, saját erőből, mindennemű támogatás nélkül kutattak, szervezték a zarándokutakat, a miséket, saját erőből könyveket adtak ki, filmet csináltak a semmiből, lelkesedésből, az ügy iránti elkötelezettségből. Ez egy nagyon komoly üzenet, mind Magyarországnak, mind a délvidékiek felé. (...) A jelen kegyelmi pillanatban, mikor már úgy érezzük, hogy Budapest is ráérezett az ügy fontosságára, a rendezés művelete nem lehet politikai hullám és nem lehet megélhetési hullámlovaglás tárgya. Tehát ugyanazt az aszkétikus felfogást kell ezután is követni, amit ezek a szorgalmas civilek mutattak az elmúlt húsz évben végzett munkájuk során. Ehhez kívánok mindenkinek nagyon sok szerencsét, erőt és tiszta erkölcsöt!”

